
INSTRUKCJA – ZASADY HORYZONTALNE

pkt V. Wniosku o pożyczkę

5.1.a) Wpływ inwestycji na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zgodność projektu z prawami i wolnościami z Karty Praw Podstawowych UE i konwencji o prawach osób niepełnosprawnych:

Określ, czy inwestycja ma **NEUTRALNY**¹ czy **POZYTYWNY**² wpływ na powyższą zasadę oraz **uzasadnij**.

Zasada równości szans i niedyskryminacji oznacza wdrożenie działań umożliwiających wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na przesłanki tj. płeć, rasa, w tym kolor skóry oraz cechy genetyczne, pochodzenie etniczne, w tym język, przynależność do mniejszości narodowej, urodzenie oraz pochodzenie społeczne, majątek, religia, światopogląd, w tym przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, niepełnosprawność, wiek, orientacja seksualna.

Dostępność jest to możliwość korzystania z infrastruktury, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz produktów i usług. Pozwala ona w szczególności osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami.

Przeprowadzając analizę Inwestycji pod kątem zapewnienia równości szans i niedyskryminacji możesz skorzystać z poniższych pytań:

- czy w przedsięwzięciu stosuję politykę antydyskryminacyjną np. w procesie rekrutacji, zatrudnienia, warunków pracy, wynagrodzenia, awansów, oceny pracowników, itp.?
- czy posiadam regulacje określające wymagania dotyczące działań antydyskryminacyjnych, antymobbingowych, zapobiegających molestowaniu seksualnemu, np. regulaminy, instrukcje, itp.?
- czy korzystam/ zapewniam pracownikom możliwość uczestnictwa w szkoleniach antydyskryminacyjnych, antymobbingowych, zarządzania różnorodnością, work-life balance, itp.?
- czy zapewniam inne rozwiązania antydyskryminacyjne np. elastyczne godziny pracy, urlopy opiekuńcze umożliwiające zapewnienie osobistej opieki lub wsparcia osobie zależnej, itp.?

Przeprowadzając analizę Inwestycji pod kątem zapewnienia dostępności i uniwersalnego projektowania³ można skorzystać z poniższych pytań:

- czy informacje o firmie/przedsięwzięciu na mojej stronie internetowej są czytelne dla każdego i czy są przygotowane zgodnie ze standardem Web Content Accessibility Guidelines (WCAG⁴)?
- czy pamiętam o przygotowaniu informacji o przedsięwzięciu w różnych kanałach informacyjnych np. ulotki, plakaty, nagrane w polskim języku migowym, z użyciem transkrypcji, audiodeskrypcji, napisów rozszerzonych, itp.?
- czy produkty są zaprojektowane zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania?
- czy z efektów mojego przedsięwzięcia lub usługi będą mogły w pełni skorzystać osoby ze specjalnymi potrzebami: np. niewidome, niedowidzące, głuche, słabosłyszące, poruszające się na wózku inwalidzkim, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, osoby starsze, osoby z innymi ukrytymi schorzeniami, tj. np. padaczka, cukrzyca, choroby krążenia, kręgosłupa, reumatyzm?
- czy siedziba przedsięwzięcia/ biuro/ magazyn/hala produkcyjna jest dostępna i pamiętam o zapewnieniu dostępności i opisaniu dostępności, tj. informacji o szerokości drzwi, czy w obiekcie znajduje się toaleta dostosowana do osób niepełnosprawnych, winda, podjazdy?

¹ Przez **neutralny** wpływ należy rozumieć, że przedsięwzięcie, decyzja lub działanie nie faworyzuje ani nie dyskryminuje żadnej grupy osób. W praktyce oznacza to, że wszyscy mają równe szanse i dostęp do zasobów, usług czy możliwości, bez względu na ich płeć, wiek, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność czy inne cechy.

² Przez **pozytywny** wpływ należy rozumieć zapewnienie dostępności infrastruktury, środków transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich produktów przedsięwzięcia.

³ **Koncepcja uniwersalnego projektowania** oznacza takie projektowanie produktów, środowiska, programów i usług, żeby były one użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.

⁴ **Web Content Accessibility Guidelines (WCAG)** to zbiór wytycznych, które mają na celu zapewnienie dostępności treści internetowych dla wszystkich użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Karta praw podstawowych⁵ obejmuje podstawowe zasady:

godności – m. in. prawo do życia, integralności fizycznej i psychicznej, poszanowania ludzkiej godności (...);
wolności – m. in. wolności i bezpieczeństwa osobistego; poszanowania życia prywatnego i rodzinnego; ochrony danych osobowych; prawa do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny; wolności myśli, sumienia i religii (...);
równości – wobec prawa, niedyskryminacji; różnorodności kulturowej, religijnej i językowej; równości kobiet i mężczyzn; prawa dziecka, osób starszych i niepełnosprawnych;
solidarności – prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa; prawo do rokowań i działań zbiorowych; dostęp do pośrednictwa pracy; ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy; należyte i sprawiedliwe warunki pracy; zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy; pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym; zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna; ochrona zdrowia, (...)
praw obywatelskich – prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego; prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych(..);
wymiaru sprawiedliwości – prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu; domniemanie niewinności i prawo do obrony, (...);

Najważniejszymi postanowieniami **Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych**⁶ są: prawo równości i niedyskryminacji, prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości, prawo do samodzielnego życia i bycia włączonym do społeczności, prawo do mobilności, ochrony zdrowia i rehabilitacji, prawo do edukacji, pracy i zatrudnienia oraz udziału w życiu politycznym, publicznym i kulturalnym, prawo do rekreacji, wypoczynku i sportu.

5.1.b) Wpływ inwestycji na realizację zasady równości kobiet i mężczyzn:

Określ, czy inwestycja ma **NEUTRALNY**⁷ czy **POZYTYWNY**⁸ wpływ na powyższą zasadę oraz **uzasadnij**.

Przestrzeganie **zasady równości szans kobiet i mężczyzn** oznacza jednakową dla osób obu płci możliwość udziału w przedsięwzięciu. Ponadto obligatoryjne są działania na rzecz wyrównania szans dla jednej z płci, której sytuacja w projekcie uznana jest za bardziej niekorzystną. Zarówno mężczyźni, jak i kobiety mają mieć równe prawa, obowiązki oraz wartość społeczną.

Przeprowadzając analizę Inwestycji pod kątem zapewnienia równości kobiet i mężczyzn można skorzystać z poniższych pytań:

- czy prowadzona jest polityka wynagradzania w firmie, gdzie reguły określają czynniki wpływające na wynagrodzenie. Są to np. szeregowanie stanowisk wg zakresu czynności, doświadczenia, umiejętności, kwalifikacji?
- czy mężczyźni i kobiety są traktowani jednakowo w miejscu pracy. Oznacza to na przykład, że pracodawca nie może preferować jednej płci nad drugą przy obsadzaniu stanowiska?
- czy firma gwarantuje poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego - pracownicy zatrudnieni przy realizacji projektu będą mieli elastyczne godziny pracy, urlopy opiekuńcze itp.?

5.2 Zgodność inwestycji z zasadami środowiskowymi⁹.

⁵ Karta praw podstawowych jest dokumentem regulującym prawa człowieka w Unii Europejskiej, do którego przestrzegania są zobowiązani wszyscy członkowie stosujący prawo unijne.

⁶ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych to międzynarodowa umowa ONZ mająca na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystanie z wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności na równi z innymi osobami.

⁷ Neutralny wpływ na zasadę równości kobiet i mężczyzn oznacza, że dany projekt lub działanie nie pogarsza ani nie poprawia sytuacji w zakresie równości płci.

⁸ Pozytywny wpływ na zasadę równości kobiet i mężczyzn oznacza wdrożenie działań (rozwiązań), które wpłyną na wyrównanie szans płci będącej w gorszym położeniu oraz stworzenie takich mechanizmów, aby w trakcie realizacji projektu na żadnym etapie nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć.

⁹ Uzgodniono sześć celów środowiskowych: ochrona klimatu, adaptacja do zmian klimatycznych, zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniom i ich redukcja, ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej i ekosystemów.

Odnaznacz wymagane oświadczenia (**TAK** lub **NIE**¹⁰) oraz **uzasadnij**, że inwestycja nie będzie wywierać negatywnego wpływu na środowisko.

Przeprowadzając analizę pod kątem zapewnienia, że inwestycja nie będzie wywierać negatywnego wpływu na środowisko można skorzystać z poniższych pytań:

- czy nie prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych?
- czy nie prowadzi do zwiększenia powierzchni zabetonowanych i nieprzepuszczalnych, stanowiących wyspy ciepła?
- czy nie szkodzi dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych; lub dobremu stanowi środowiska wód morskich?
- czy nie szkodzi dobremu stanowi i odporności ekosystemów i nie jest szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?
- czy nie prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych,
- czy nie prowadzi do znaczącego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, składowanie odpadów nie wyrządza znaczącej i długoterminowej szkody dla środowiska.

5.3 Zgodność inwestycji z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Odnaznacz wymagane oświadczenie (**TAK** lub **NIE**¹¹) oraz **uzasadnij**, że inwestycja będzie realizowana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, o której mowa w art. 9 ust. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060.

Zrównoważony rozwój oznacza pełną równowagę między trzema czynnikami postępu cywilizacyjnego: gospodarczym, społecznym i ekologicznym. Mówiąc prościej, zrównoważony rozwój to sposób „zarządzania” planetą w taki sposób, aby dobrobyt obecnego pokolenia nie powodował ograniczenia stopnia realizacji potrzeb przyszłych pokoleń.

W kontekście środowiska, zrównoważony rozwój oznacza:

1. Racjonalne gospodarowanie zasobami.
2. Ograniczenie presji na środowisko.
3. Uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu.
4. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
poprzez m. in:
 - eliminowanie substancji niebezpiecznych i toksycznych z procesów gospodarczych,
 - ograniczanie zużycia zasobów odnawialnych i nieodnawialnych,
 - utrzymywanie emisji zanieczyszczeń na możliwie najniższym poziomie,
 - chronienie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej,
 - stosowanie energooszczędnych rozwiązań w biurze, segregacja odpadów, promowanie zrównoważonej mobilności, wdrażanie programów szkoleniowych dla pracowników w zakresie zrównoważonego rozwoju

Uznaje się, że przedsięwzięcie jest zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, jeżeli ma **co najmniej neutralny** wpływ na środowisko. Pożyczka nie może być udzielona na przedsięwzięcia prowadzące do degradacji lub znacznego pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Zatem wszystkie przedsięwzięcia powinny być neutralne dla środowiska lub mieć na nie pozytywny wpływ.

Przeprowadzając analizę pod kątem zapewnienia, że inwestycja będzie realizowana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju można skorzystać z poniższych przykładów:

- efektem przedsięwzięcia będzie zmniejszenie zużycia energii poprzez wymianę/zakup maszyn i urządzeń o wyższej klasie energetycznej, takich jak
- w ramach przedsięwzięcia MŚP planowane jest wykorzystanie /zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w procesie produkcji lub usług takich jak

¹⁰ Zaznaczenie wariantu „NIE” przy oświadczeniu będzie skutkowało odrzuceniem wniosku bez oceny pozostałych dokumentów.

¹¹ Zaznaczenie wariantu „NIE” przy oświadczeniu będzie skutkowało odrzuceniem wniosku bez oceny pozostałych dokumentów.

- w ramach przedsięwzięcia będą stosowane rozwiązania w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury, np. zielone dachy, zielone ściany, oczka wodne, deszczowe ogrody.
- w ramach przedsięwzięcia zakłada się znaczącą poprawę efektywności energetycznej w procesie produkcji towarów lub świadczenia usług, polegającą na
- w ramach przedsięwzięcia będą podejmowane działania prowadzące do zmniejszania odpadów, zwiększenia ich segregacji i recyklingu,
- w ramach przedsięwzięcia nie przewiduje się działań negatywnie ingerujących w stan i jakość zasobów wodnych, np. odprowadzanie zanieczyszczonych odpadów do najbliższego zbiornika wodnego, rewitalizacja istniejącego zbiornika wodnego do celów rekreacyjnych, poprzez instalację armatury znacząco zwiększającej pobór i odprowadzanie wody, w przypadku prac budowlanych miejsca, w których będą składowane odpady z przebudowy i rozbiórki w oczekiwaniu na przetworzenie, zostaną przykryte by w przypadku deszczu zanieczyszczenia z odpadów nie były sptukiwane do lokalnej warstwy wodonośnej,
- przedsięwzięcie nie ingeruje w naturalne ekosystemy w sposób prowadzący do znacznego pogorszenia warunków środowiskowych lub wprowadzenia do nich gatunków inwazyjnych,
- w ramach przedsięwzięcia w przypadku prac budowlanych będą stosowane standardy ochrony drzew:
- w ramach przedsięwzięcia przewiduje się dokonywanie nasadzeń drzew i krzewów, zakładanie łąk kwietnych
- itp.

